

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

De vijf stappen van de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

- Stap 1: in kaart brengen van signalen.
- Stap 2: overleggen met een collega en eventueel raadplegen van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld.
- Stap 3: gesprek met de leerling (12 jaar of ouder) en /of ouder.
- Stap 4: wegen van het geweld of de kindermishandeling.
- Stap 5: beslissen: hulp organiseren of melden.
- Stap 6: volgen (formeel geen onderdeel van de meldcode).

Inleiding

De meldcode is een stappenplan voor professionals bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. In de meldcode staat duidelijk beschreven wat er van de beroepskrachten verwacht wordt als ze een vermoeden hebben van kindermishandeling en/of huiselijk geweld. De meldcode kan gebruikt worden in de zorg- en begeleidingsstructuur van de school.

1. Breng de signalen in kaart

De leerkracht vermoedt dat er bij een leerling sprake is van huiselijk geweld en krijgt signalen die het vermoeden bevestigen, of juist ontkrachten. Deze signalen moeten worden vastgelegd in het leerlingvolgsysteem en zo feitelijk mogelijk worden beschreven: wat zag/hoorde/las de leerkracht? Beschrijft de leerkracht een hypothese of veronderstelling, vermeld dit dan uitdrukkelijk! Vermeld ook concreet en duidelijk als er informatie van derden wordt vastgelegd.

2. Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen AMK of SHG

Als de verzamelde informatie het vermoeden van kindermishandeling en/of huiselijk geweld ondersteunt, bespreekt de leerkracht de signalen van mishandeling binnen de eigen school met de zorgcoördinator en/of de MIB-er. Er kan zo nodig, op basis van anonieme gegevens over de leerling, advies aan het AMK of het SHG gevraagd worden. Gaat het om een complexe zaak, dan is bespreking in het gemeentelijke ZAT zinvol omdat eventueel acties van ZAT-partners gewenst zijn. Indien er twijfel is over de veiligheid van de leerling moet er advies gevraagd worden bij het AMK.

Noodsituaties

Bij signalen die wijzen op acuut of ernstig geweld zodanig dat het kind onmiddellijk moet worden beschermd, kan meteen advies worden gevraagd aan het AMK of aan het SHG. Ook kan in noodsituaties het Bureau Jeugdzorg of de politie om hulp gevraagd worden.

3. Gesprek met de leerling en/of ouders

Na de collegiale consultatie in het ZAT en het eventueel advies van AMK of SHG worden de signalen met de leerling en/of ouders besproken door de leerkracht. Een belangrijke grondhouding in het onderwijs is openheid tegenover de leerling en zijn ouders. Vandaar dat de professional, meestal de leerkracht, zo snel mogelijk met de leerling en/of de ouders in gesprek gaat. Afhankelijk van de situatie kan dit gezamenlijk met de MIB-er of de directeur, of apart.

In het gesprek gaat het er om dat de leerkracht:

1. het doel van het gesprek uitlegt;
2. de signalen, dit wil zeggen de feiten die hij heeft vastgesteld en de waarnemingen die hij heeft gedaan, bespreekt;
3. de ouder/leerling uitnodigt om daarop te reageren;
4. en pas na deze reactie zonedig komt tot een interpretatie van wat hij heeft gezien en gehoord en wat hem in reactie daarop verteld is.

Let op: het gesprek kan alleen worden over geslagen als:

- er wordt gevreesd voor de veiligheid van de leerling, de leerkracht, een medewerker of een andere persoon;

- er wordt vermoed dat de leerling na het gesprek met de professional niet meer naar school zal komen, dan wel dat de ouder door dit gesprek het contact met de leerkracht zal verbreken.

De zorgen die de leerkracht heeft, moeten goed in kaart gebracht worden binnen de protocollen die op de school gelden. Een en ander wordt vastgelegd in het leerlingvolgsysteem.

4. Weeg aard en ernst van geweld of mishandeling

De leerkracht bespreekt de situatie in het gemeentelijke ZAT waar wordt beoordeeld met welke vorm van huiselijk geweld men te maken heeft en hoe ernstig de situatie is. Daarnaast wordt beoordeeld of de veiligheid van de leerling en de personen in zijn directe omgeving in het geding zijn.

Deze afwegingen worden gemaakt op basis van:

- de signalen die in kaart gebracht zijn;
- het advies dat is ingewonnen bij collega's en instanties;
- het gesprek met de leerling en de ouders.

Vervolgens is het zaak een afgestemde aanpak vast te stellen, gericht op ondersteuning van de leerling, de ouders en de school.

5. Beslissen: zelf hulp organiseren of melden

Hulp organiseren

De leerkracht overweegt samen met de MIB-er en/of de directeur van de school of er zelf hulp geboden kan worden of dat er verwezen moet worden naar specifieke hulpverlening. Zijn de leerling/ het kind en de personen in zijn of haar omgeving met hulp van de school voldoende beschermd tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling? Dan worden de volgende acties ondernomen:

- organiseer de hulp die nodig is;
- volg de effecten van deze hulp.

Als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt of opnieuw begint dan moet er alsnog een melding gedaan worden.

Melden

Kan de leerling niet voldoende worden beschermd tegen het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling, dan onderneemt de leerkracht, dan wel de directeur van de school de volgende acties:

- meld uw vermoeden bij het AMK of bij het SHG;
- overleg bij uw melding met AMK of SHG wat u na de melding zelf kunt doen om de leerling en de personen in zijn directe omgeving te beschermen.

Ernstig geweld of gecompliceerde zaken moeten altijd gemeld worden, in het belang van de leerling, dit vanwege het risico dat verschillende professionals langs elkaar heen werken.

De melding wordt vooraf met de ouders besproken en als de leerling 12 jaar of ouder is, ook met de leerling.

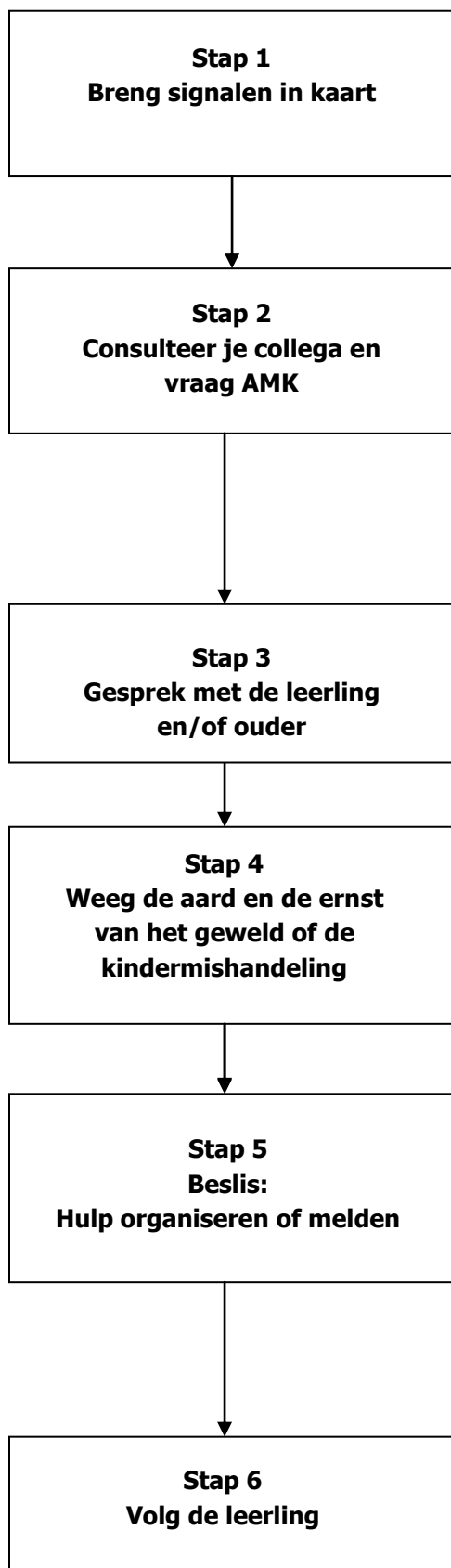
In sommige gevallen heeft een leerkracht op grond van wettelijke regels het recht om anoniem te blijven ten opzichte van het gezin. Namelijk wanneer bekendmaking van de identiteit van de leerkracht:

- een bedreiging vormt of kan vormen voor het kind of voor andere (minderjarige) kinderen in het gezin, of voor de leerkracht zelf of voor andere medewerkers, of
- het bekendmaken van de identiteit van de leerkracht de vertrouwensrelatie met het gezin verstoort of kan verstoren.

6. Volgen

Wanneer vanuit het ZAT hulp komt, is in het team afgesproken wie de zorg coördineert. Het ZAT volgt de effecten van deze hulp en stelt de aanpak zo nodig bij. Tenslotte wordt nazorg geboden en de aanpak geëvalueerd.

Stappenplan huiselijk geweld en kindermishandeling

Stap 1: In kaart brengen van signalen

- Observeer
- Leg de signalen vast in het leerling-dossier
- Onderscheid eigen waarnemingen van veronderstellingen en waarnemingen van derden

Stap 2: Collegiale consultatie en raadplegen AMK en SHG

Consulteer interne en externe collega's tijdens:

- groepsbespreking
- overleg met de MIB-er
- zorgadviesteam (ZAT)
- Consulteer ook het AMK en het SHG
- **Noodsituatie:** vraag advies aan het Bureau Jeugdzorg of de politie

Stap 3: Gesprek met de leerling/ouder

- Gesprek met de leerling (12 jaar of ouder)/ouder: delen van de zorg

Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

- Weeg risico, aard en ernst van de kindermishandeling of huiselijk geweld af

Stap 5: Zelf hulp organiseren of melden

- Organiseer hulp door ouder en leerling door te verwijzen naar Bureau Jeugdzorg
- Monitor of ouder en leerling hulp krijgen
- Meld ernstig geweld altijd bij het AMK of het SHG
- Bespreek de melding vooraf met de leerling (12 jaar of ouder)/ouders

Stap 6: Volg de leerling